

ХАЛЪМГ ҮНН

Советск Союзин Коммунистическ партин Халъмг танъгчин болн Элст балгсна комитетсин, кўч-көлсчирин депутатрин танъгчин болн балгсна Советсин газет.

№ 178 (3162)

1958 дж. сентябрин 7

Үнн 20 дөшг

Партин Централон Комитетин кўнъкл гардврт делгрлтин өргн хаалгъдан орсн социалистическ селәнә эдл-аху альк-чигн аңыгәрн, оругъин усн мет хурдар өсәд, әмн болгсна тоод мах, үс, тос гаргългъар өөрхн джилмүдин дунд Америкин Соединенн Штатсиг кўцлгәнә төр диилвртәгъяр хагәлдж йовна.

Селәнә эдл-ахун делгрлтин сонр хаалгъ

Тавн джил хооран, 1953 дж. сентябрь сарин 7-д КПСС Централын Комитетин Пленум «СССР-н селәнә эдл-ахун цаарандь делгрүлгәнә керг-үүлдврн туск» токтавр авсн. КПСС-н Ленинск ЦК-н эн Пленумин токтавр селәнә эдл-ахун цаарандь делгрүлгәнә керг-үүлдврн туск» токтавр авсн. КПСС-н Ленинск ЦК-н эн Пленумин токтавр селәнә эдл-ахун цаарандь делгрүлгәнә керг-үүлдврн туск» токтавр авсн.

Парть болн правительств, селәнә эдл-ахун делгрлтин төрмүдиг аль-бисәри даки-даки шиндждж хәләгәд, эн джиллин март сард МТС-н бүрдәмджиг оныгдарулгәна болн колхозмудт техник хулдлгәна туск тогтавр авла. Селәнә эдл-ахун өслтин туудж онц орм эзләд, колхозин тосхлтин цаарандь делгрүлгәнә керг-үүлдврн туск» токтавр авсн.

Партин Централын Комитетин кўнъкл гардврт делгрлтин өргн хаалгъдан орсн социалистическ селәнә эдл-аху альк-чигн аңыгәрн, оругъин усн мет хурдар өсәд, әмн болгсна тоод мах, үс, тос гаргългъар өөрхн джилмүдин дунд Америкин Соединенн Штатсиг кўцлгәнә төр диилвртәгъяр хагәлдж йовна.

Ода, колхозмуд болн совхозмуд экономическ тустан батрад кўч авч йовх цагт, газр эдлгәнә культуриг өддлүлгән, селәнә эдл-ахун эдл-уш гаргългъинг темдгтәгъяр икдүлгән, элвг техникиг ик аштагъар, эн кевәр олзлгән — селәнә эдл-ахун гол төрмүд болдж партиин, советск болн селәнә эдл-ахун органсин өмн зөгсджана.

Партин болн правительствин зааврар асгдсн Халъмг республикн кўч-көлсчир селәнә эдл-ахугән, терүнә гол аңыг-мал-агърусан улм өддлүлдж делгрүлхн төлә гүджрлттә кевәр ноолддж йовна. Республикн колхозмуд болн совхозмуд партин болн правительствин агъу ик материальн-техническ дөн-туст эн джилд темдгтә сән диилвр бәрв.

Республикн колхозмуд болн совхозмуд эн джиллин сентябрь сарин 1-шинд ут-туршдан 1 сай 389 минъгән 715 гектар газрт өвс хадад, малин хотин көрнәгән зөвәр икдүлсн. Малин шимтә хотин культур — эрдни-шишә тәрлгән мана теетт чигн батта орман эзлв. Хаврин тәрә тәрдж йовх цагт 100 минъгән гектар газрин агъуд эрдни-шишә тәрлгәнә дуудвр гарла. Эн дуудвр нертә кевәр кўцәгләд, ут - туршдан 110 минъгән 835 гектар газрин агъуд эрдни - шишә т а р г д л а. Ода колхоз, совхоз болгән делгүдән сәәнәр ургән эрдни-шишән силос дардж, малин шимтә-шүүстә хот белдджәнә. Зуг эн көдлмшиг түргүлдж, эрдни-шишән тәрә хуралгән чинртә сәәнәр өөрхн цагин дунд төгөгх кергтә.

Ода намр ирәд, үвл өөрддж йовх цагт — малин хот зөөдж үвли дулан бәәр яедж белдлгән, намрин тәрә тәрлгән, хөөдт искусствени көг тәвлгән гигәд — ним эрки төрмүд партиин, советск болн селәнә эдл-ахун органсин өмн зөгсджана. Мана республикн газр-усна бәәдл намрин тәрән нег үлү ик ургыц өгдгн олинд медгнә биший. Эн учрар намрин тәрәг цагтн, агротехническ өөдм чинртәгъяр тәрлгәнд онц оныган тәвх кергтә.

1960 джилд хон малин тоог 3 сайд күргх, селәнә эдл-ахун 100 гектар газр болгәнас 304 килограмм ноос киргәдж эвх даалгъвр кўцәлгәнд үвләр болн эрт хаврар хөд хургъуллгән йилгъгч чинртә болд. Болв эн көдлмш, нег үлү Элст балгсна колхозмудар ода деерән йир сулар кегдд йовна. Зоотехническ зааврар хуцмуд болн көгн тәвгдджәх хөд белддж, искусствени көг тәвлгәнә көдлмш бүрдәлгән — селәнә эдл-ахун гардачрин, түрүн болдж специалистрин өдр-бүрдин керг болх зөвтә.

Партиин, советск болн профсоюзн организаце кўч-көлсчир дунд Алдр Октябрьск революцин 41 джиллин өөнд нерәдгдсн социалистическ дөрләд өргәр делгрүләд, эдниг ахр болзгт, сән чинртәгъяр намрин тәрә тәрлгәнд, хөөдт искусствени көг тәвлгәнд, үвлд белдлгәнд агсх даалгъврта.

Республикн селәнә эдл-ахун көдләчир, цуг кўч-көлсчир танъгчин партиин организацин гардврт чидлән, медрлән нөлгә шунлтта кевәр көдлдж авсн даалгъврн нертә кевәр кўцәгәд төрскән байрлулхн төлә батта ноолда кедж йовна.

Рабселькоровск джисәнә гардвриг ясрулхмн

Советск бар — шин бәрцтә бар. Энүнә нег ик өвәрцинь — өргн олн кўч-көлсчирлә бат залгълдәтә болдгн. Октябрьск социалистическ революцин хөөт бийдн мана бар партин гардврар олн сай улсин трибуни болдж, коммунизм диилхн төлә ноолдлгәнә агъу кўчтә селмдн хүврсмн.

Коммунистическ парт мана большевистск барин ленинск бәрцинь харсн деерән улм цаарандь өргджүлнә. Советск бар көдлмшчирлә, колхозникүдә, интеллигенцлә кедг залгълдән улм батрад йовна. КПСС-н XX-ч хургин хөөт бийдн көдлмшчирин болн сельск корреспондентрин олн джисән өөдлгәнә шин девсн-гд орв.

Мана орн-нутгт рабселькормудин зерглән, көдлмшч классин, колхозн крестьянствин, советск интеллигенцин түрүн нүürt йовх улсин элчириг бийсүри орулдж авч, зогелтан угагъар өсәд йовна, обществен джиргәлд авчәх нильчн икәр өөдлв.

Рабселькоровск джисәнә гардвриг ясрулхн төлә бәәрн газрин партиин организаце зөвәр көдлмш кўцәнә темдглх кергтә. Союзин республикәр нургәлдж, Российск Федерацин болн Украинә кесг олн областьт болн райодт көдлмшчирин болн сельск корреспондентрин хургуд болн совещань кегдв. «Труд», «Комсомольская правда», «Советская Россия», «Гудок» газетсин бичдг улсин активин совещань болв.

Балгсәдар болн селәдәр олн улс орлцлгътагъяр рабселькоровск рейд келгн бүрдәгднә, промышленностин болн селәнә эдл-ахун производствин ик чинртә аңыгетн рабкоровск болн селькоровск постс гаргәднә.

Энүнлә хамдн, рабселькоровск джисәг гардлгәнд бас зөвәр дуту-дунд бәәхинь бас

зүх кергтә. «Советск барин көдлмшчирин болн сельск корреспондентрин олн джисәнә гардвриг ясрулхн тускар» шидр авсн тогтавртан КПСС-н Централын Комитет, зәрм партиин комитетс болн газетин редакце, ода чигн, эдл-ахун болн политическ ончта чинртә төрмүд кўцәхин төлә ноолдлгәнд көдлмшчирин болн сельск корреспондентрин авчәх обществен ик нильчн кўднә үнлдж тоолхәхш гидж темдглв. Зәрм редакце болхла, көдлмшч болн сельск корреспондентирт түшвр угагъар, зуг бийсдн көдлг улсин чидләр, газетс болн журналмудан гаргәхәр седцхәдг хаджгәр, эвгө йовдлмуд үзүлнә.

Партиин организаце болн газетсин редакце зәрм йовдлд, барлсә материалд заагдсн тоот кўцәгдхд оныган тәвхш, учрежденьет болн организацәд кўцәтхә гидж илгәсн кўч-көлсчирин бичгүдтән хәрүгъинь авхар зүткцхәхш, рабселькормудин илкдж гаргәсн дуту-дундиг уруулхн төлә сулар көдлцхәнә. Мана цагт болхла, ик иккөвтә, рабселькормудиг айлгәдг болн түкрдг йовдл ода чигн үзгднә, шалгылгиг тингдж дархар седдгт гөмтә улс болхла ик зуудан заслгәнлә харгылгө үлдцхәнә.

КПСС-н Централын Комитет, советск барин көдлмшч болн сельск корреспондентрин олн джисәнә гардвриг ясрулхн гидж тоолв.

Хоршасн дамшлтиг негдүлхн болн барин болн рабселькормудин дарани кўцәх төрмүдиг цәәлгәдж өгхн кергт көдлмшч болн сельск корреспондентрин республиксин, крайсин, областсин, балгсәдин болн райодин совещань даран-дарандн хураджах кергтә. Предприятет, тосхлтд, транспортд, колхозмудт болн совхозмудт болхла даран-дарандн рабкормудин болн селькормудин хургуд хурагдх зөвтә.

Рабселькоровск джисән цаарандан бөдж делгрхд предприятесин, колхозмудин, совхозмудин, учрежденьесин болн сургъулин заведеньесин партиин организацәд ик нильч тусджана. Эдн, бәәрн болн централын газетсин редакцәд умшачрин конференцс, бичдг улсин активин совещань хурахдн, олн хәләвр рабселькоровск рейд болн пост бүрдәхдн дөн-нөкдән күргх зөвтә.

Эрсин болн барлгд многотиражн газетс рабселькоровск олн джисәнә түшлт болджана. Эклц партиин организацәсә дора бариг гардлгән болн көдлмшинь шүүдж хәләлгән ясрулгән некдәнә, джил

болгән эрсин газетин болн многотиражксин редколлегин тооцагъинь болн сунъгъврнн кўч-көлсчирин хург деер тәвдж кех кергтә.

Көдлмшчирин, колхозникүдин, интеллигенцин бичсн газетсин болн журналмудин номер болгәннән хәгъшгө аңыгн болджана. Иим бичгс барин ид-чинринь байджана, дәәч кўчинь батрана, кўцвртә болхиг теткнә. Газетсин болн журналмудин редакце кўч-көлсчирин бичгсиг урдкасн зөвәр икәр барлдг болцхәх зөвтә.

КПСС-н Централын Комитет эврәнн тогтавртан партиин болн профсоюзн организацсин, советск органсин оныгн рабселькормудин бичгст болн барин бичсн заагдсн тоотн кўцәгдхн төлә ноолдлгиг йилгән чанъгәхмн гидж тусхав. Рабселькормудин бичсәр ямаран тодрха үүлдвр кўцәджәхинь тускар организацсин болн ведомствесин гардврч улсин тооцагъинь партиин болн советск органс даран-дарандн сонъсцхәдг болх зөвтә.

Предприятесин, колхозмудин, совхозмудин, советск, эдл-ахун болн нань чигн организацсин көдлмшт бәәх дуту-дундиг темдгләд, барт шалгылгәри рабселькормуд ик ачта керг кўцәджәцхәнә. Эн учрар көдлмшч болн сельск корреспондентириг ямр чигн янзар, барт бичдг төләдн зовадж-түрәхәр седдг йовдл үзгдлгән тесдж болшгө хаджгәр. Тим йовдл гарсн саамд, бәәх йоснас иштә прокуратур засгла харгүлсн деерн, терүнә тускар партиин органс өргн общественность, бар бас күүндвр кех зөвтә болджана.

Мана орн-нутгт рабселькоровск джисән агъу кўчтә чидлд хүврв. Эн улм өсәд, өргдждәд йовна. Рабселькормуд — шунмгә общественникүд, мана партин кергин, коммунизмн төлә көшлән уга ноолдчнр. Партиин организацсин, газетсин болн журналмудин редакцсин әрүн кергн — көдлмшч болн сельск корреспондентриг цуг аргәри дөнндж, цуцрлтан угагъар сургәмдж өгч, теднә ик ачта көдлмштн өдр болгән нөкдән күрглгән болджана.

(Сентябрин 3-д гарсн «Правда»

газетин нүр статьягәс).

Азербайджанск ССР. Нефтин шагәс каучук гаргәд Сумчантск синтетическ каучукни заводт газ хувадт станок тәвдлжәх цаг.

КПСС-н ЦК-н сентябрьск Пленумин шиидврн 5-ч джилин бөнд

Селәнә эдл-аху делгрүлхин туст Партин килмдж

Колхозин эдл-ахун өслт

1953 джил „СССР-н селәнә эдл-аху цааранднь өсклгәнә тускар“ КПСС-н ЦК-н сентябрьск Пленумин тууджлгч тогтавр гарад дигтә тавн джил болв.

Эн тогтаврас иштә, Элст балгсна „Победа“ колхозин эдл-аху тавн джилин эргид хойр холван күрч өсв. Кемр 1953 джил колхоз 1878 гектар тәрә-темс тәрлг бәән болхла, ола, 1958 джил—6700 гектар тәрә тәрәд'ик ургыч хурадж авб. 1953 джил гектарас дундлад 5,7 центнер буудя цокдж авсн болхла, 1958 джил—6,6 центнер буудя хурадж авб, цуг хурадж авсн буудянь 24565 центнер болв.

Сентябрьск Пленум күртл государствд 622 центнер буудя орулдж өгсн болхла, эн джил 5530 центнер буудя государствд орулдж өгв. Дакад намрар болн хаврар тәрх экән, сграховой фондан болн малдан өгх буудягән элвгәр бел кедж авсн бәәнә.

„Победа“ колхозин эдл-аху торгын нооста хөд өсклгән түрүн орм эзджәнә. Ода олна мал-агруснас гардг шим-шуус авлггн хойр холван икдүлв. Улгүрлхд, 1953 джил 25353 хон бәән болхла, ола 44150 хон бәәнә. Теднәс авгдлг шим-шуусн чигн өсв. Келхд, 1953 джил саалин укр болгснас 44 литр үс саадж авчасн болхла, ода 700-800 литр үс саадж авдг болв. Колхозин хөд цугвар торгын нооста. Хөддәсн хургьд болн ноос киргьд авлгән чигн өскв. 1954 джил дундлад хон болгснас 3,7 килограмм ноос киргьд авдг бәән болхла, эн

джил—5,72 килограмм ноос киргьд авбвдн.

Эн джилин намрар 2663 гектар цагъан буудя, 240 гектар хар буудя, 457 гектар талдан чигн намрар тәрлг культур тәрхәр газринь хагълад бел кеджәнә.

Колхозин эдл-аху джил ирвәс өсәд, өргджд йовсна ашд, олз-орунь чигн икәр өсв. Улгүрлхд, 1953 джил 3874655 арслнь орута бәән болхла, 1957 джил колхозин орунь 6010040 арслнь болв, эн джил энүнәсн икәр ору авхар тоолджанавдн.

Колхозин эдл-ахун олз-орунь өсдг-өргджд дутман, колхозникудин бәәдл-джиргьльн, культурн теткврнь бас өсв. Келхд, „Победа“ колхозин хотл селән—Вознесеновск бас цецгджд өсв. Ода колхозникудин гермүдәр радио болн электричеств шатна, дакад дундин школ, клуб, библиотек, бичкүдин гер болн нань чигн культурн учрежденьс бәәнә. Колхозникуд джил болгын күч-көлсдән ик гуйр-буудя болн мөнъг авцхана. 1953 джилин көлснә өдрт 6 арслнь 10 деншг мөнъг, 0,8 килограмм буудя өгсн болхла, 1957 джил көлснә өдрт 7 арслнь үлү шаху өгв.

Өдгә цагт парть болн правительств колхозмудт өдгд килмдждн хәрү гидж колхозникуд социалистическ дөрлә өргәр делгрүлдж, производствин аль-бис аңгдн шундж көдлджәцхәнә.

Г. ПОЛОУСОВ,
Элст балгсна „Победа“ колхозин ахлач.

ЗУРГ: „Степной“ совхозин шунмгә сән хөбч Лиджин Дорлж. Зураггар болхла 3,6 кг. ноос авхин орчд, эн хон болгснас 4,1 кг. ноос киргьд авб.

Р. Астахован фото.

10.000 арслньгар мөрәлгдв

Үр Г. Лиджиев Элст балгсна „Победа“ колхозин ах хөбч. Эн эврәнн эцктәгән, лүүтәгән көлджәнә.

Эн джил хон болгснас 3,9 килограмм ноос киргьд авх зурата билә. Терүгән куцәхин кергт хөддән чинәтәгәр бәрәд, хон болгснас 5,4 килограмм ноос киргьд авад, государствд орулдж өгв. Төрскндән өгсн нооснь 38,5 процент цевр болдж гарв.

Тегәд хөддәсн цевр ноос киргьд авх зурагъан 138 процент куцәсдннь колхозин правлень ах хөбч үр Г. Лиджиевин бригадт 10 минъгын арслнь мөбрә өгв.

А. МАТВЕЕВ.

100 хон болгснас 125 хургъ авхар

КПСС-н Центр лын Комитетин сентябрьск Пленумин шиидврәр (1953 дж) ик өргмджд авсн Целинн района „Родина“ колхозин колхозникуд джил ирвәс олна эдл-ахугъан улм батлал, өскджд-өргдждүлджәцхәнә.

Үлгүрнь, ганцхн эн джил „Родина“ колхозин хөбчнр үнн седклярн көдлдж, бәән медрлән, дамшлтан олна мал өсклгәнә кергт өгч, 10 минъгын хө немджд, эс гидж колхоздан 8 отар хөд шинәс өскджд өгв. Октябрь сарин шинәс авн 38 минъгын хө Хар газрин идгт үлзүлхәр эдн белдждәнә.

Өдгә цагт „Родина“ колхозд хөднә 40 бригад диглгдв. Малин эвиг сән медр дамшлтта колхозникуд шалгьджд-шүүлжд авгәв. Хар газрин идгин бәәдлин тускар болн зооветтехническ төрәр хөбчнрлә күүндвр кедлв.

Эн колхоз Хар газрин теегт бәәх эврәнн участкар хөднә 30 хаша-хац болн хөбчнр үлзх дулан гермуд ясдк белдв, дакад радиоприемникүд болн газет, журналмуд эднд бичүлсн бәәнә.

Малин хот белдлгәр чигн эдн шундж йовцхана. Хон бо-

лггнд 2 центнер өвсн белгдв. Болв эн өвсн багъ болсн учрар, Полевой МЖС-лә бооца кеджд, өвс халулджана. Терүнәсн талдан, нидн джилә 3 минъгын 115 тонн өвсн бәәнә, 500 тонн буулян отрубь үвләр хургьлх хөблт гиджд зөбгдждәнә.

Хар газрин теегүр гархас урд, сентябрь сарин 15-с авн хөбнд көг тәвлгн эклхн. Эн джил „Родина“ колхозд 12 минъгын хөбнд өг тәвгдхн. Эднәс ирх джилин январь сарл хургьлх хойр отар хон хуцла харгьулгдждана.

Парть болн правительств ма на колхозмудин ола-зүсн эдл-ахус улм элвг болдж өстхә гиджд, КПСС-н ЦК-н сентябрьск Пленумин хөбн чигн дала шин шиидврмүд гаргьад ик гидг килмджән күргв.

—Хальмг танъгъчиг Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикд хуврәснд хәрү гиджд, чидлән нөл уга көдлнәвдн,—гиджд хөднә фермин бригадир үр Г. Г. Бахмуцкий келв,—хөбдән гару угагьар хәләджд, хөбчнр дунд социалистическ дөрлә өргәр делгрүлдж, 100 хон болгснас 125 хургъ авнавдн гив.

МАНДЖИКАН Баснь.

Даалгьвран давулн күцәнә

Яшкульск районд бүрдсн „Адыковский“ совхозд 20 минъгын хон бәәнә.

Малдан хойр джил күрх хот белджд авхин төлә совхозин көдлмшчнр шунмгә кевәр көдлджәнә. Улгүрлхд, механизатор үр Нурбат Исекеев эврәнн дүүтәгән, „Беларусь“

тракторар чирсн гурвн шалгьта өвс халдг машигьар өдртән 35 40 гектар өвс хадна, өдрә зурань болхла 24 гектар. Ода эн агрегат өдрә кемджәгән 200 процент куцәхәр шинәс даалгьвр авб.

А. ДОНДРУКОВ.

Михаил АНДРИАСОВ

Хар газрт

1

Ики холд тег ценъкртәд, джирлгьәнд тенъгрлә ниилсн болджд үзгднә. Ондр-өндр толгьас чигн харгьна, өргн, тегш газр чигн налана... Альдаран хәләв чигн теегин наласн өргн агьу. Кесг зуугьад дуунад мел тег...

Эн — Хар газр. Кезәнә нег магт энүнд Көк тенъгсин йорал бәәсн. Революцин өмн цагт эн газр әмти багьар идждлсн. Әмтә юмн уга газр гиджд нерәдгдг билә.

Эн, Көк тенъгс-көвән энъзах уга тег йир сәәхн орчлнъгта. Оргнәр делггдсн агьунь ола зүсн шимтә өвстә, эн тоот збөр. күн гартан орулдж, эн кевәр эдлхиг кесгәс нааран күләгьә бәәсн.

Тер эзн ирв. Советск әмти хөдә газриг әмрүлв — энүнд мал хөрүлдг газрин голнь тогтв. Эн теегин байн збөрнә Төрскидмди өггдг болв. Унәртнә желхлә, эн газриг Хар газр биш, ногъан газр гиджд келхлә чик болхн.

Хар газр эргүлнъгдән бәәсн газрмудас усн-өвсәрни, орчлнъгинн бәәдләрн йилгьрнә.

Кесг ола джилин туршарт Көк тенъгс, Хар газриг сулд-

хад, хооран цухрад йовна. Хар газр Көк тенъгсд өөрхн бәәгьәд, тендәс үләгдсн дулан салыкн эн газрин орчлнъгд йир тааста болна. Увл энд ахр. кити биш, цасн багьар орна. Зәрмдән шуургын шуурна, тер бийнь үвл дулан болна, теегин агьуд ола зүсн шимтә өвсн — зултргын, зеерин, йөркүг, буурлда ургьна.

Хар газр ар үзгдән Иджл голин бахлурт күрәд, өмн үзгтән Кавказск уулмудт күрәд, хойр сай шаху гектар газрт делгднә. Иим агьу ик газрта государствд Европд ола биш.

Хар газрт бәәх әмтнә болн эдл-ахусин тускар мана барт ода чигн багьар келгдждәнә, энүнә бәәдлн әмтнд сәәнәр медгдәд уга. Авад хәләхлә, энд джиргьл-бәәдл бульглад бәәнә, өдр болгын делгрәд бәәнә. Северн-Кавказин болн Иджл-көвән колхозникуд Хар газриг минъгәд торгын нооста хөд өскдг агьу ик базд хуврәдждәнә.

Иириндән болхла, эн газриг көдә гиджд тоолцхана. Болв эн үнн биш. Хар газр зуг болгьамджд угагьар, түрүн үзсн күүнд тинм болджд медгднә. Энд гүн хотхрар бултсн чонмуд, кесәәхн аратс, ардан хәләлго

гарад зулджд йовх туулас чигн үзджд болхн. Энд нуурмуд чигн бәәнә, тер нуурмудт кесг пугьсд болн цагъан хун өөмчхәнә. Нур шидрәр ургьсн хулсн заагар зерлг гахас бәәнә, тоодгуд, нань чигн ола зүсн анъ-шовуд бәәнә.

Хаалгьас ики тедүкид, әәмтхә бәәдлтәгьар цүврлдәд гүүүджд йовх гөрәсд үзгднә. Мамонт гидг адуснас тохм салджд үлдсн эн анъг нарт орчлнъг дер юмни көгшн анъг болджд гарх зөвтә. Ганцхн тана орн-нутгт гөрәсд ода күртл бәәнә, тиигчкәд зуг Хар газрт. Нарт делкән талдан газрт эндр өдрим анъгуд уга гиджд келцхәнә.

Гөрәсд йир саг кевәр йовцхана, тиигчкәд дегд олар оонан дахлдәд, утар татлдж цүврцхәнә. Эдниг түрүн үзсн күн, соньмсл уга бәәшго. Тана өмнн 10 минъгәдәр теди тарваджд идшлнә.

Болв Хар газрт збөрнн икдүлдж, неринь гаргьсн, цагъан хун чигн биш, гөрәсн чигн биш. Хар газр джил эргндән мал хәрүлдж болм шимтә көк өвстә.

Джил болгын үвл эклхин өмн Ставрополн. Дона, Аәдрхнә, Сталинградин колхозмуд эн районур сайад торгын нооста хөд авч ирджд үлзүлнә.

II.

Орүн өрлә сармтрджд гарсн шар нарна герлд гилвксн нег баахн нууриг мана машин

эргджд гарв. Бидн толгьа деегәр бөдләд теегт, зөвәр холд бәәх шавр-шавр гермүд үздн. Эн. Ростовск областин Ремонтненск района Ленинә нертә колхозин, Хар газрт бәәх центральн усадьб.

Маниг, энд данъгин бәәдг, эн колхозин хөөнә фермин заведующ Николай Иосифович Костенко тосв. Эн күүнлә бидн цбөки хонг хооран, Ростовск МЖС-н директорин кабинетд таньлдлавдн.

Хар газрт малан авч оч үлзүлдг колхозмуд энд малчнрн бәәдг баахн-баахн усадьбста. Эдниг м а л ч н р «штаб» гиджд нерәдцхәнә.

— Ягьджд йовджд ирвтә — гиджд Николай Иосифович эн «штабин» начальникәс сурв.

— Гем уга, — гиджд манла йовсн кинооператор Георгий Федорович Попов хәрү өгв. — Зуг эн мана Николайла эвго юмн болв — гигьәд шофер тал толгьагъан гекв. — Маднла нег әвртә гидг ик шар арат харгьад, мана Коляг нааран-цааран хойр көтлн гиджд болв. Түдүхнд гүүүджд гарад чомпагьад суучкхлань.

мана Коля бугъан белджд авад терүнүр мөлкнә, цааткн босджд авад сүүүләрн дайлад гарад зулна. Тиигджд йовад дакад суучкна. Мана Николай, көөрк, саак мөлкджд авад гарна, аратн дакад гарад зулна. Унән келх кергтә. цань

аргь уга болад машигьарн баахн зуур көбвдн. Аратмди уга болджд одв. Ямаран мекч гинәт, тиигн гихн ил газрт бәәсн бичкн шарлджна ар арат бултчкад, маниг хаджугьарн гаргьчксн бәәджд. Генткн арат эргәд хәләхлә, одак домбр-манар наад бәрсн бәәдлтәгьар, шарлджна цаад бийәс манур хәләджд инәмсклнә...

Наад бәрджәх бәәдлтә. — гиджд оператор Николай Иосифович келв.

— Не болх, — гигьәд шофермдн хәрү эргүлв.

Эн аратин инәмсклсн бәәдлинь эс келхлә, мел кезәнә туульд өрдг арат гиджд келджд болхн. Тиигәд тер маднд бәргдл уга, өргн дорасмди зулад әрлв.

Центральн усадьб деер көдлмшин өдр кезәнә эклдж. Түдүхнд Мишк гигьәд нег залу йир гүдждрмг кевәр урлал бәәнә.

Эн ю кеджәхмб?

— Яслин терм.

— Ола хургын бәәнү талдн?

— Кошар тал одий, эврән үзхт кедү бәәхнн...

Донд, нертә хөбч И в а н Дмитриевич Антонецин кошар тал бидн ирвдн. Эзн күүнә гарар, эвтә кевәр кедсн ясләс дотр цагъан-цагъан хургьд үзгдв. Эдн эрт хаврар гарсн хургьд.

Хальмг тангъчин Советин күцэгч комитетд

РСФСР-н Министрмүдин Совет 1958 джилин сентябрин 1-с авн мбнэгнэ болн олгэдин Хойрдгч лотерей тархах шиидвр гаргъв.

Тер учрар тангъчин, Советин күцэгч комитет предприятсар, учрежденсар, колхозмудар болн совхозмудар госкредитин болн хоршалгъна керг-төрт лотерейн билетс тархалгънд нөкд болгч комисмүдт элчнр гаргъдж өгтхэ—гидж балгъсна болн райодин Советин күцэгч комитетст закв.

Терчн дееран, эдниг амтн дунд Шейрдгч лотерейн туск цэалгъврн — кэдлмш кетхэ, лотерейн билет тархалгънд

күч үзүлл уга, эврэ сэн дурар күч-көлсчнр хулддж авхиг теткхиг шиндлгтхэ гидж тангъчин Советин күцэгч комитет закв.

Дакад болхла лотерейн билетэр амтн бээдг гермүд амтн шуухлэ, Советин күцэгч комитетст, теруган тосхх бээр гаргъдж өгхиг, балгъснд болн райодин центрст билетэр шуусн олг-эдэн авх шишлнэ лавк гаргъхиг тангъчин Советин күцэгч комитет закв.

Тангъчин потребсоюз болн горторг хойрт хойрдгч лотерейн билетэр шуугдх олгэдин гээхүл балгъснд болн республикин райодин центр-сар бүрдэтхэ гидж заквдв.

Оренбург. Балгъсна амтс эн джил 100 мингъгн квадратн метр зээтэ пэтрмүд авхми. Энд кэдлмш өргэр делгрдж кегдлжэнэ. Балгъсна захар шин уулынц гарчана. Нижегородской уулынц айга күтц гермүдтэ квартал тосхгдв. Нань чиги кесг шин кварталмүд тосхгддана.
ЗУРГТ: Оренбургск ТЭЦ-н кэдлчнрт бэргдлжэх шин гер.

Тосхлтиг күцэднэ тетгхин төлэ

Шидр Черноземельск района күч-көлсчнрин депутатарин Советин сессий болсн, бээрн газрин промышленостин кэдлмшин болн теруг цааранднэ ярулхин тускар төр тэвдж күүндвр кев.

Района бээрн газрин промышленостин комбинатин директор ур Цеденовин кесн докладар күүндврт депутатнр: Чимидов, Благовестный, Огрызкин, Букреев, Цыркун болн нань чигн амтс босдж уг келцхэсн, комбинатин кэдлмш бээх дуту-дундинэ илдкцхэв. Комбинат, тосхлгънд ил кергтэ чолу, дотл, кирпич, нань чигн келж гаргъдж, нуудж ирцхэсн улсиг күтц теткдлжэ хш гидж тедн заацхав.

Бээрн газрин промышленостин комбинатин кэдлмшинэ фондсэрнэ ярулх уулдвр сессий темдглв.

Э. БУХАЕВ.

К. ЖУРАВСКИЙ.

Шин, цевр, сарул гермүдт школмуд көдлмшэн эклв

Нидн джил Приозерн рай-она кесг школмуд хуучн, дальджисн шавр гермүдт сургъулин джилэн эклв. Арвн долан эклцин школ, бийдэн ирлцэтэ гер уга билэ.

Эн джил, ниднэкар болхла ик ончта, байрга йовдл болджана. Района кесг школмуд шин, у, сарул гермүдт сургъулин джилэн эклцхэв.

Чагвин нертэ совхоз сургъван эклцин школта. Ниднэ-гъа болхла, аргъта нег чигн школин гер уга бээсн. Ода эн совхозин тави фермсэр, багшнр бээдг өрөгтэ, шин школмуд тосхгдд, сургъулин джил эклтл белдгдв.

Совхозин директор ур Лобачев Г.И. болн парторганизацин сеглэтр Манджиев Ш. школин тосхлтд икар онгнан

болн килмдэн өгсн учрар, эн совхозин сургъульчнр иим сээхн, сарул школмудт сургъулян сурх зөвтэ болцхав.

Болв зэрч совхозмудар школин тосхлтс хойр-гурвн джилдэн кул уга бээдг газр бас харгъна. Улгүрлхд, „Сарпа“, „Приозерный“, „Сухотинский“ совхозмудар школин гермүд эклж тосхгдд хойр джил болж йовна, ода бийнэ тедн даруд дуусгдх темдг уга. Иим бээдл, эн келгдлжэх совхозмудин директормуд, школин тосхлтст онгнан олг уга бээснэ учр.

Школин тосхлтд бээх луту-дундиг өбрхи цагин эргцц уга кех кергтэ.

Силос дарлгъна көдлмшиг чангъгахми

Мана республикин кесг колхозмуд болн совхозмуд эн джил өвснэ элвг ургъц олзлдж, ода малд хойр джилдэн күрх шимтэ сэн хот белдлгнэ ик кэдлмш келж, бээсн техникэн буклднэ эдлж, өвс хадж хурадж йовх механизатормуд дунд социалистическ дбрлэ делгрүлдж шундж йовцхана.

Тер белдгдлжэх малин хотас нег ик чинртэ, малин шим шуус икдүлдж, чинэ-чимгинэ ясдг, малас гардг эдл-уушиг элвджүлдг сэн джоблн хот-силос.

Эн малин шимтэ джоблн хот нургүлдж эрдни-шишэгъэр күцэгддэнэ. 1958 джилдэ сентябрь сарин нег шинд мана республикар даргдсн 243 мингъгн 48 тонн силосас 219 мингъгн 645 тонн эрдни-шишэн силос.

Черноземельск района, „Черноземельский“ совхоз (директорнэ ур Огрызкин, ах агрономнэ ур Лозик) силос дарлгъна зурагъан 186 процент күргдлж күцэдлж, республиклэн түрүн нур эдлж, совхозиннэ малан буклднэ шимтэ сэн джоблн хогар теткдлжэнэ. Приюгненск района 107-ч номертэ совхозин негдгч ферм чигн силос дарлгъар сэн үз-

мджтэ кэдлмш келжэнэ. Энд даргдх силосиннэ зурагъан 114 процент күцэв. Эн совхозин зургъадгч ферм эрдни-шишэгъэр даргдх силосиннэ зурагъан буклднэ күцэдлж, малан хойр джилэ хотар теткчкв.

Целиннэ района „Родина“ колхоз (колхозин ахлачнэ ур Лонатин С. М., агрономнэ ур Фисенко И. Д.) 6400 тонн силос дарх зурагъан 71 процент күцэдлж, 4559 тонн силос эрдни-шишэгъэр дарв.

Болв, Яшкульск, Юстинск, Сарпинск болн Элст балгъсна колхозмудар силос дарлгъна кэдлмш ик гидгэр үлдж йовна. Каспийск района „Оленичевский“ совхоз болхла 4500 тонн силос дарх зурагъасн күцэснэ зуг 259 тонн. Иим ик му кэдлмшг КПСС-н райкомин сеглэтрмүд болн районн күцэгч комитетин ахлачнр онгнан өгч чангъгах зөвтэ.

Укр болгънд багъ гихлэн 15 тонн, хбн болгънд 2,5 центнер, кичкх гаха болгънд 4 тонн шимтэ сэн силос дархин төлэ ноолда келж, цуг колхозмудин болн совхозмудин күч-көлсчнр дунд дбрлэ улм икар делгрүлхмн.

К. САНДЖИЕВ.

Шин школ секгдв

Черноземельск районд нидн джил, Элст балгъсна Сталинэ нертэ колхозин малчнр шин поселк тосхла. Тер поселкд шин нуудж ирсн хальмгуд ирдж бээршцхэв. Нег дуту болджаснэ—эн поселк деер школ уга болж зовагъад, 28 километр газрт бээх школд малчнр көвүд-күүклэн орулх зөвтэ болцхав.

Малчнрин неквр хэлэдж гар-

гъсн Черноземельск района күцэгч комитетин шиндврэс иштэ, эн поселк деер эн джил шин школ секгдв. Ода деерэн энүнд зуг негдгч хальмг класс эклдж кэдлжэнэ, болв джил ирвэс классмудин комплектснэ улм бсэд йовх зөвтэ.

Шин школ сексиг малчнр ик байртагъар тосцхав.

М. БОВАЕВ.

Иван Дмитриевич Хар газрт кесг джил үвлэджэнэ. Эн газрин саянэр эн меднэ. Хон мал хэрүлдж өсклгнэ кесг дамшлт эн сөрдж үзвэ, тедн дотрас джолмар йовдж хэрүлджиг таасдж эн олзлна.

Тиим бээдлгтэгъэр — джолмар йовдж Антонец кесг джил кэдлжэнэ.

Оргн тег эргэд нүүхлэрн Иван Дмитриевич хө хэрүлдж газран дару-дарунэ сольна, сэн өвстэ газр хэлэдж хэрүлнэ. Энэг-зах уга, эн оргн теегт хөбч, эвинь олдж, шимтэ өвс олдж чадна. Сэн өвстэ газр темдгчкэд, Антонец болн энүнэ бригадин члед джолман тавцхэнэ.

...Одрэри бидн хэрү ирэд, усадьб деер болджасн колхозин хургла харгъувдн. Эн хург деер КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмүдин Советин, хө өсклгнэ цааранднэ делгрүлгнэ болн ноос гаргългнэ элвджүлгнэ туск темдгтэ Бичгэр төр тэвгдлж күүндгдлжэдлж. Амтн халун кевэр, үвлин кэдлмшин ашиг диглдж күүндлжэцхэдлж.

— Мана Төрсн Коммунистическ парт манд йир олзта селвган өгнэ, — гидж ах хөбч Федор Васильевич Пономарев келв.

— Эзн күүнэгъэр кэдлдж бидн дасад угавдн. Хө өскнэ гисн — ямаран үнтэ кэдлмшинэ ода чигн цугъар медэд уга.

Мана, Ленинэ нертэ колхоз авад хэлэй. Эдл-ахумдн йир олн зүсн. Нидн джил мана колхоз, ганцхн хө өсклгнэс 10 сай арслнэга олз үзв. Авсн цуг олзмдн — 12 сай арслнэ. Торгън ноосна зөөр гидгтн эн! Кермдэн, партин Централын Комитетин Бичгин заасар бидн кэдлхлэ, тер оругъан бидн хойр холвдч чаджана-вдн. Маниг парть партасмдн көтлэд, гаргъсн эк м е т а р иим зөөрүр авч ирлэ, олн-амтнэ зөөринг арвн кевэр хэлэ-дж-хардж өскхиг парть манд дасхна. Бидн ода дееран хө өсклгъэрн тату-гартгта бээгъэ-бээхмдн үзгдлж бээсн. Мана бригаде ноос энүнэсн икар авад, 100 хон болгънас 200 хургь күргдлж авх эв-аргъта...

Пономаревиг хөбчнр йир соньмедж соньсцхав. Дотран ухандан эдн энүнэ келсиг таасджацхана. Керм Федор Васильевич тиигдлж келдлжэ-лэ, хөбнэ төлиг болн ноос авлгъиг зөвэр икдүлдж болхмн. Пономарев малин тускиг саянэр медлг, ик дамшлтта хөбч.

Федор Васильевич хэрүлдж, торгън нооста хөд кесг дакдлж Цусоюзин селэнэ эдл-ахун гээхүлд одла. Пономарев, Ик алтн медалар ачлгдла. Энүнэ отарт гару уга болна. Нидн джил энүнэ бригад хон болгъ-нас 7 килограмм ноос авла.

Багъ наста хөбч Василий Рябченко, хөбч Сергей Костенко эдн Пономаревиг дөнэндлж келцхэв. Ленинэ нертэ колхозин үвлэнгнн штабин начальник уг авч. Николай Иосифович Костенко колхозник-уд нигдлж нераднэ. Эн бийнэ кесг джил ах хөбчэр кэдлсн күн. Хар газрт энүнэ гарт 40 мингъг-шаху хон бээсн. Усадьбиг эргэд бээх хөбчнрин 40-шаху бригаде эн гардна.

Торгън нооста хө өсклгнэ ик донь өгх селвгүд тер Бичгт келгдснд, партиг болн правительствиг уг Костенко эврэннэ келсн үгдэн йөрвэ.

Маниг усадьбас гарч йовхин өмн, баг колхозникудин парт-орг, ветеринари фельдшер Петр Андреевич Назаров, шидрхн энд теегт тосхгдсн, хөбчнр хот уудг шин гер, айта гидг клуб, бань болн радиоузел үзүлв.

III

Ленинэ нертэ колхозин усадьбас гарад, хөбчнрин бригаде теткдг Хулхт поселкд ирвдн.

Зуур теегт почталъон Корсункнев Гэралэ бидн таньлду-вдн. Эн, эвтэ кевэр, нэрхн шилвтэ, хурдн тохмта бээдлгтэ мөрн деер сууна. Эм деерк ик сумкднэ йир олн газетс, журналмуд, бичгүд чикэтэ. Эдниг хөбчнрин бригадсар эн тарадж өгч йовна.

— Мана теегин... — гидж ке-

лад, эн манд газет үзүлв. Газет «Советская Калмыкия» гидг нертэ.

Дарунэ бидн Хулхтд ирвдн. Эн баахн поселк хөбчнриг, теднэ гер-бүлинэ, бички күү-кдинэ аль бисэрнэ тетклгнэ төлэд бээсн.

Энд бээх школ-интернатд хальмг, орс, хасг көвүд-күүкд дала. Эдн йир ни кевэр бээцхэнэ.

Эднэ эк-эцкнэ холд теегт малар кэдлдж йовцхана. Тер бийнэ эн бичкүдин эк-эцкнэ эднэннэ төлэ зөвхш. Эднэ төлэ Төрскнэ килмдлж өгнэ.

Хулхтд гостиниц бээсн. Энд нааран-цааран йовсн шофер-мүд болн малчнр зогсцхана...

Күүнэ джиргълин хаалгэд юн эс харгъх?!

Улгүринэ келхд, ах хөбч, хасг Кукаев Кадыргали, бүлиннэ ик байрта йовна. Эн, гостиниц-эс адгъдж, бээрн газрин боль-ницин төрлгнэ гер темцв. Тенд-дас ик байрта кевэр, чирэнэ сарулдсн гарч ирв. Хаджуднэ гергнэ йовна, эцкиннэ гарт Умар гидг көвүн теврэтэ.

Эмч Анна Александровна Бадретдинова эдниг байрта-бахта манд-амгүлнэг болтн гидж йөрэдлж гаргъв.

— Дару-дарунэ байрта харгъджацхай! — гидж эмч, нэр келж келнэ. Энүнэ нигдлж

келдгнэ орта. Кукаевин өрк-бүлд төрсн тавдгч үрнэ эн.

Хулхтд метеостанц бээсн. Энүнэ начальник Сергей Степанович Миронов орчлнэгн бээдл шиндлжэд, агъарин халун-киитниг, чиг бораг; сальк-на үлэлгь шиндлжэнэ. Хөбчнрин бригаде орчлнэгн му бээдлгиг урдаснэ медлж чадцхана.

Хар газрт зэрмдэн генткн салькн кэдлэд дулан цагин бийднэ галвлна. Күнд, өргн хар үүлн нариг бултулад, өдриг сөөлэ адл кенэ.

Тииклэрн зэрмдэн цасн чигн орна. Дамшлтта хөбчнр иим му цагла малан хошдан өбрхн бэрдлж, ягъдж тиим галвас гетлхэн медцхэнэ.

Зунар унсн цасн малд харш болхш. Цаснд джоблсн өвсиг хон дурлдж иднэ.

Хулхтас 60 дуунал поселк Утта бээсн.

Эн поселкин бээдл-джиргъ-ллэ таньлдчкэд, күн алнэгтрна. Зуг гурвхн джил хооран энүнд гурвхн землянк зогсджала. Ода эн эмнэ газрт баахн балгъсн тогтдлж, энүнд Советск Союзин нег агту ик болгч Ростовск МЖС бээсн.

Станцин директор Александр Петрович Горячкин шин поселкин бээдл-джиргъллэ ма-дниг таньлдулв.

(Чилгнэ дарук номерт.)

Сентябрь сард үзүлгдх фильмс

«Олеко Дундич» гидг художественн кинофильм. Авторнь Л. Луков, А. Исакович болн М. Кац. Тавснь — А. Лукова. Гражданск даанд орлцад ик дилвр бәрсн герой Олеко Дундичин тускар эн фильмд келгддәнә.

1958 джил М. Горькийин нертә киностудь (СССР) болн «Авал — фильм» (Югослав) хамдан гаргъв.

«Отрава вдова» гидг художественн кинофильм. Авторнь А. Белашвили, М. Чинаурели. Режиссернь М. Чинаурели. Эн фильм грузинск литературин туурен классик И. Чавчавадзен бичсн, адл нертә повестәр тавгдсн.

«Стучись в любую дверь» — гидг художественн кинофильм, милиционермүд эврәнн шумгъа болн даалгъврта кодлмштән бичкүдт, ягъдж оньган өгч, ухарлг кевәр хардгин тускар келдәнә. Авторнь В. Спирина. Режиссернь М. Федоров. 1958 джилд М. Горькийин нертә киностудь гаргъв.

«Очередной рейс» гидг художественн кинофильм 1958 джилд Свердловск киностудийд гарв. Авторнь Борис Васильев. Режиссернь Р. Гольдин.

Ут хаалгъд автотранспорт йовулдг улст күчр болна. Иим кодлмшиг зугл ик урмдта болн шунлтта улс күцадж чадна. Зәрмдән күн чикршго модьрун болдж медгднә, болв шиндждләд халәхлә — эн күүнд сән чигн бәәнә.

Оли-әмтнүр арвч болн неквртә, йосн ик дурн, күүг тоолврта болн ээлтә кенә.

«Армен фильм» киностудь «Кому улыбается жизнь» гидг художественн фильм гаргъв. Сценаринь бичсн М. Чамьян. Тавснь Л. Исаакян.

Институт чиләдж гарчкад, джиргълин хаалгъан шүүдж авсн, хойр зүсн заньгта — гардгч кодлмшт орхар зүткдг Карлен болн кодлмшт дурта, цуг шахтерск коллективд күндтә бәадг Левон хойрин тускар фильм келдәнә.

«Рыбак Арала» гидг художественн фильм Ташкентск киностудь үзүлгдәнә. Сценаринь бичсн Н. Жапаков, М. Мелкунов. Режиссернь Ю. Агзамов.

Газетд барлгдсн бичгин мәрәр

«Бар тархалгън — чинртә тәр»

Иим нертә бичг мана 148-ч номертә газетд барлгддг, Яшкульск райогъар бар тархалгън — муугъар кегдгч йовна, тер тоод, худдгънд оньган эс өгчәхин тускар келгдлә.

КПСС-ң Яшкульск районн комитет бар тархалгън ясулхин төләд кесг эв-аргъ темдгәв. Бичгден улст газетс болн журналмуд ягъж күргджәхиг шүүдж халәгъад, бар худдлгън йир муугъар кегддәнә илдкдг. Экац партийн организац болн районн залгълдана конторин начальнигд эн бәах дуту-дундг уга кедж, поштин цуг отделенсин эн туск кодлмшиг шүүгхә гидж баав.

Зөрмг подпольщик Бутакова, Есемурат Оглын тууджла залгълдата, туурен нертә революционер Семен Алексеевич тускиг, әрүн кевәр чеедждән хадгълджах каракалпакск оли-әмтнә тускар эн фильм келдәнә.

«Отряд продолжает борьбу» гидг художественн фильм шанхайск киностудь гаргъв. Сценарий бичсн Ван Юй-Ху. Режиссернь Тан Сяо-Дань.

Гобин кодәд кодлджәсн, газр шиндждлгч отрядин кодлмш эн фильм үзүлгдәнә. Элснд геердрдж одсн голин экац эн отряд хәаджәнә.

Ундаслгъна күчр зовлн, шатджах халун гань, үкхдән күрсн цуцрлгън — цуг эн тоотиг, зоргтә гүджджар эн отряд даадж гарна. Голин экац олдв! Газр чичрхд эн голин экациг бөггсн боомтиг олдж авч эдн хагълв. Хагсджд одсн голар, шуугджд, көөстджд усн шинәс гүүгъад, кесг хагсдждасн газриг услджд. әмрлүлдж, джиргъл өгв.

«Легенда о любви» гидг художественн фильм Чехословакиин болн Болгарин киностудьс гаргъчхав. Сценаринь бичсн Назым Хикмет болн Вацлав Крышка. Режиссернь Вацлав Крышка.

Прогрессивн бичәч болн драматург Назым Хикметин, иим нертә дегтрәр эн фильм тәвгдджд.

Ганцхи бийдән дурта, бийәсн бишнәкән күн гидж сандго улсла адл биш, йосн цевр, кергтә болсн цагт баатр йовдлмуд чигн үзүлм, әмән чигн арвлшго дурна тускар эн фильм үзүлгдәнә.

Италин киностудийин гаргъсн «Крышка» гидг художественн фильм, Мадрид Рим хойрин киностудийс негдджд гаргъсн «Смерть велосипедиста» гидг художественн фильм, НДФ болн ФРГ негдджд гаргъсн «Фанфары любви» гидг музыкальн кинокомедий, «Винтовая лестница» гидг Венгерск художественн фильм болн нань чигн кесг фильмс бас үзүлгдхмн.

Нань кесг шин мультипликационн, научн-популярн болн документальн фильмс үзүлгдхмн.

Б. ЯШКУЛОВ.

КНДР-н промышленн тосхлт

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Нампхан, оньгтә металлсин заводт электролитическ цинкин цех, нань чигн тосхлтс дуусгдджд, кодлмшт орулгдв. Эн тосхлтс Советск Союзин доньгар кегдәд, шин оборудованяр агсгдв. Икдүлгдәд, шин оборудованяр агсгдсна ашд, цинкин цех, урдинь джилдән 8 миньгън тонн өгдг бәәснәсн, ода 33 миньгън тонн күргджд металл өгдг болхмн.

Сентябрин 1-шинд Сончено балгъснд, румынск специалистрин доньгар, КНДР-т әмтин ик болгч аттилиновой заводин тосхлт дуусгддждана, эн джилдән кесг миньгън тонн аттилин өгдг болхмн. Эн завод кодлмшт орулгдхла, орн-нутг эврәнн аттилинәр күтц теткддг болхмн, ода күртл аттилин газагъас хулдджд авгддг бәәсн.

Францин шахтермүдин нооллана өдр

ПАРИЖ. (ТАСС). Францд шахтермүдин, материалн бәәдлән ясулгъна неклгъиг харсджд ноолдлгъна национальн өдр кегдв. Горнякүдин национальн федерациян дуудвар орн-нутгин нүүрснә кесг бассейнсәр ахр цагар буцлгън кегдв. Зәрм газрмудар шахтермүдин делегаци, йосна органсур одад, джалв икдүлхиг горнякүд некдждәх петиц өгчхәв.

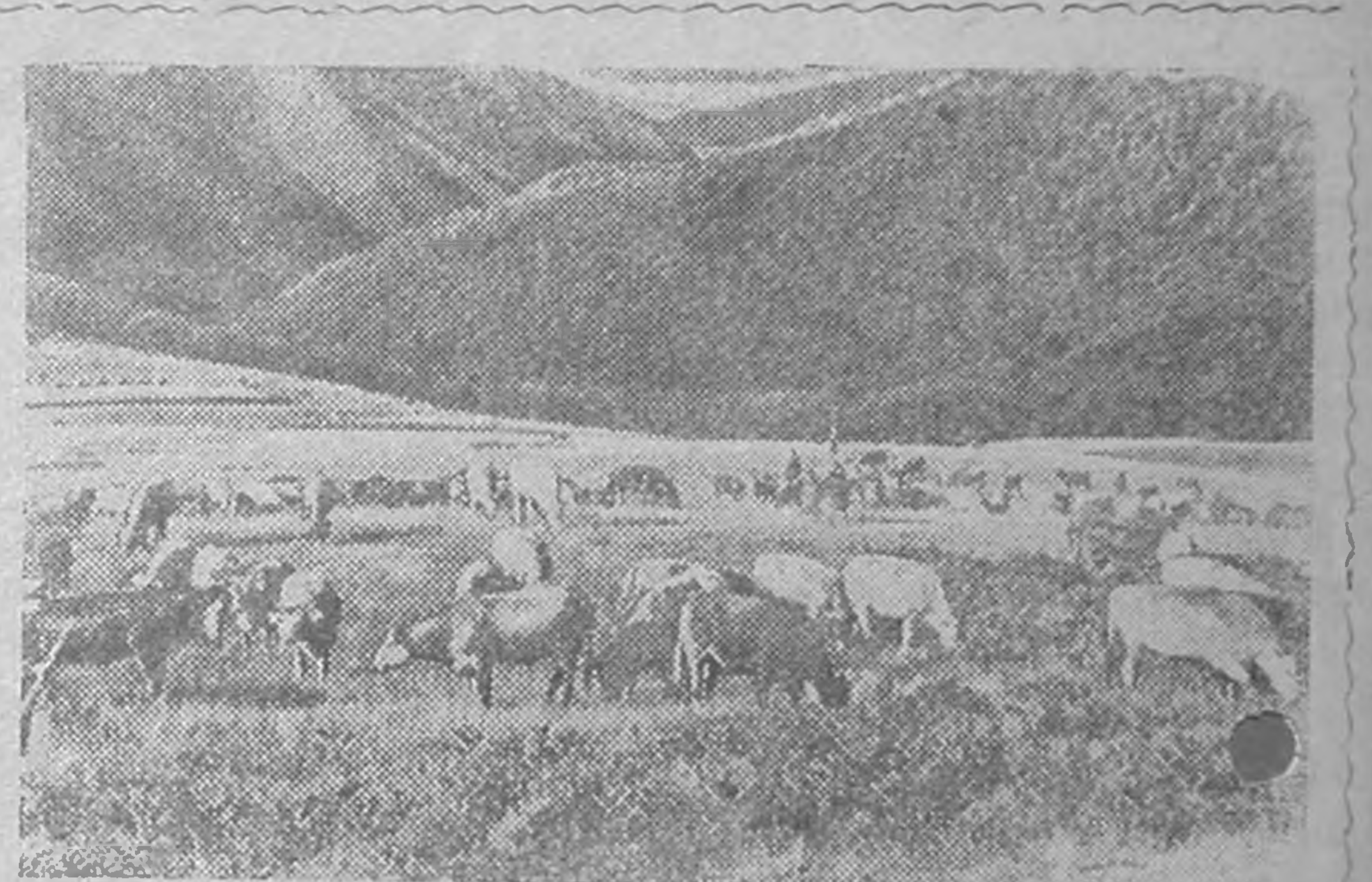
Англьд ракетн баз гаргъхиг сөрлцджд

ЛОНДОН. (ТАСС). Южн Уист (Шотландь) арлин фермермүд, эн арл деер, залгдг аппарат тәвх площадк тосхк англин зуран өмнәс и л ә р бурушаджд босдждана. Тосхлт кех газрур кү күргшгон кергт, сөртә суньгъг татад, хаалгъднь кәндлнә трактормуд тәвджд.

Терүнә ашд, арл деер ирениженермүд кодлмшән экац чадсн уга гиджд «Дейли скетч» газет соньсхв. Фермермүд ноолдагъан цааранднә кехәр шиидсән герчлв.

ГФР-д Англин ракетн баз тосхлгън

БЕРЛИН. (ТАСС). Англин даәнә йосд, Германә Федеративн Республикин правительствәс зөвшәлтәгъәр, Рурск областьд, ракет тәвдг баз тосхлгъ экацкв. Эн баз Рурск областин промышленн ик гидг центр — 550 миньгън күүтә Дортмунд балгъснас хол бишд, цөбкн километр хадждунь тосхгдждана.

Болгарин Оли-әмтнә Республик.

Сливен балгъсна өбр, Данию Дачевини нертә государственн газр эдллгънә эдл-ахун малин бәәрнд.

Болгарин керм тосхачнрин диилвр

СОФИЯ. (ТАСС). Болгарин керм тосхачнр, орн-нутгинь сулхврин 14-ч өөниг күч-көлснә ик гидг диилвр-мүдтә тосдждана. Эн өдрмүдт Варна балгъснд бәах, керм тосхлгъна болн керм яслгъна заводин коллектив, кермс яслгъиг болзгасн өмн дуусджд гаргъдждана. Предприятин комплексн цехин багъчуд орн-нуттан сән гидг белг а в ч ирв, ачлгъна шин кермиг эдн болзгасн гурвн хонг урд дуусджд, эдллгънд өгв. Болгарск

верфьд урдинь тосхгдснас цуг тагъасн ик, 3200 тонн уснә зәәтә «Варна» гидг керм тосхлгън дуусгдджд йовна. Заводин продукцс джил ирвәс өсәд йовна.

Дунай деер, голин көлг тосхлгън хурдар өсджд йовна. Руссенск судоверфиг реконструкция кегддждәнә. Эн джил өнүнә кермс өргдг тосхлт кегддждәнә эн — техникин сүл күцлтәр кегддждәнә, кесг шин цехс кегддждәнә.

Китдин металлургс болд гаргългъин икдүлхин төлә ноолданд

ПЕКИН. (ТАСС). 1958 джил орн-нутгт 10.700 миньгън тонн болд — 1957 джилн-кәр болхла хойр холван икәр гаргъхмн гисн Китдин Коммунистическ партин дуудвариг Китдин металлургс ик гидг бахмджтагъар болн өргмджтәгъәр тосв.

Республикин предприятьсар болдж йовх партийн хургуд деер, кодлмшчнр болд хаалыгъиг ягъдж өскхин туск аргъинь хәаджд күүндвр кедж йовчхана. Төрскнәнн металлургин әвртә ик предприять — Аньшаньск металлургическ комбинатин коллектив сентябрь сариг — «өбдән производительность күцх сар» гиджд зарлв. Комбинатин кодлмшчнр өдр болгън, август сарар болхла, 500 тонн болд икәр гаргъх болдж даалгъвр авчхав.

Шанхайин, негдгч б о л д хаалыгъна заводин кодлмшчнр эврәнн чидләрн конвертер тосхад, тосхачнрта хамдан, сул цагарн конвертерн цехиг икдүлхәр даалгъвр авб. Шанхайин металлургс эврәнн джилә зурагъан икдүлх халхурнь сольвр орулад, терүнә ашд эн джил орн-нутг Шанхайас 1.200 миньгън тонн болд авхмн — энн нидн джи-

ләкәс хойр холван ик болд гархмн.

Тяньцзиньчнр программә давулдж күцагъад, эн джил 440 миньгън тонн болд хаалыгъ өгх болв.

Аньшана, Шанхайин болн Тяньцзинә кодлмшчнртә хамдан Китдин хоул балгъсна металлургс бас болд хаалыгъиг икдүлх ноолданд орлцдждана. Шицзиньшинск металлургическ заводин кодлмшчнр эврәнн предприятан реконструкция келгънә болзгт сольвр орулв. Джилдән 100 миньгън тонн болд өгх конвертерн цехиг болзгасн урд кодлмшт орулх болдж тедн даалгъвр авб.

Эврәнн олна чидләр баахн-баахн доменн бешмүд келгънә джисән Китдт улм өргәр делгрджд йовна. Зугл ганцхи Сычуань провинцд августин чилгч күртл арвн миньгъ гартиим бешмүд кегдв. Тер бешмүдиг тосхлгъна болзгиг хассна болн тедниг сәәнәр олзсна ашд, Сычуаньд сентябрь сард болд хаалыгън, август саринәр болхла, тавн шахан шаху өсв.

Редактор Д. М. МУКЕБЕНОВ.